

İNSANI CEHENNEMLİK YAPAN SEBEPLER

<"xml encoding="UTF-8?>

İNSANI CEHENNEMLİK YAPAN SEBEPLER

Kıyamet gününde vuku bulacak ilginç sahnelerden biri cennet ehli ile cehennem ehli arasında cereyan edecek karşılıklı konuşmalardır; ki Allah-u Teala sonsuz lütfundan dolayı daha şimdiden o konuşmaları Kur'an-ı Kerim'de bizlere naklediyor ki ibret alalım ve şimdiden başımızın çaresine bakıp vakit geçmeden ve pişmanlığın fayda etmeyeceği gün gelip çatmadan kendimize ahiret azığı toplayalım ve o günde bizi cehenneme sokacak sebeplerden uzak durup, bizi cennetlik yapacak sebeplere sarılalım.

Bu yazıda Kur'an-ı Kerim'in naklettiği o ilginç konuşmalardan birisini ibret almamız niyetiyle hepimize ders olsun diye nakledip etrafında izahatta bulunmaya çalışacağız:

Kur'an-ı Kerim Müddessir suresinin 40 ila 47. Ayetlerinde bu konuşmayı şöyle naklediyor:

"...(Cennettekiler, cehennem ehli olan) günahkârlara uzaktan uzağa şöyle sorarlar:

Sizi şu yakıcı ateşe sokan nedir? Onlar şöyle cevap verirler:

Biz namaz kılanlardan değildik.

*Yoksulu doyurmuyorduk.

*(Batıla, kötülöklere) dalanlarla birlikte biz de dalıyorduk.

*Ceza gününü de yalan sayıyorduk.

*Sonunda ölüm bize geldi çatıı."

Göröldüğü gibi cehennem ehli cehenneme giriş sebeplerini dört ana maddede sıralıyorlar:

- 1- Namaz kılmamak
- 2- Yoksullara yardım etmemek, onları doyurmamak
- 3- Batıl ve kötölük ehli olanlarla birlikte olup onların yaptığını yapmak, onlarla dost ve beraber olmak.
- 4- Ceza gününü (kıyameti) yalanlamak

Evet bunlar bir insanı cehenneme götüren sebeplerdendir. Bu ayetten, sayılan bu sebeplerin ne kadar önemli olduğunu da anlamaktayız. Şimdi bunlar üzerinde biraz duralım.

1-NAMAZ KILMAMAK

Namaz bir insanın Allah-u Teala'ya kulluğunu belirtmesi için en büyük vesiledir. "Namaz dinin direğidir, bir çadır direksiz ve bir bina sütunsuz ayakta duramayacağı gibi namazsız bir insanın da din ve imanı ayakta durmaz." (Hadis-i Şerif)

Bir başka hadiste: "Namazın dindeki yeri, başın bedendeki yeri gibidir." buyrulmaktadır. Başsız bir beden hayatını sürdürmesi imkansız olduğu gibi, namazsız bir din anlayışının ve namazsız Müslümanlığın da insana bir faydası olamaz.

İşte bu yüzden sevgili Peygamberimiz bir hadisinde namazın önemini birde şu dille beyan etmektedir:

"(Allah'ı) tanıdıktan sonra en üstün fariza, namazdır. (Kıyamet günü) kulun ilk hesaba çekileceği şey namazdır. Namaz kabul olursa (insanın) diğer amelleri de kabul olur. Namaz reddedilirse (yani İnsan namazsız olur veya kıldığı namaz kabul olmazsa), diğer amelleri de kabul olmaz, reddedilir."

Evet namazın önemi ve ehemmiyeti ve özellikleri hakkında yüzlerce ayet ve hadis mevcuttur ki onların az bir kısmını dahi nakletmek bu kısa yazıda mümkün değildir. Kısacası namazsız bir dinin dinsizlikle fazla bir farkı yoktur ve bahsettiğimiz ayetten de anlaşıldığı üzere insanın cehennem azabına dûçar olmasının başlıca sebeplerindendir. Allah cümlemizi gerçek namaz kılanlardan eylesin ve neslimizi Allah'a kul olan, namaz ve ibadet ehli, şeytanın şerrinden uzak bir nesil karar kılsın.

2-YOKSULLARI DOYURMAMAK

Bu şıktan maksat insanın fakir ve zavallı insanlara karşı duyarlı olması ve onlara karşı vazifesini yerine getirmesidir.

İnsanın sahip olduğu mal, mülk, servet kısacası her şey Allah-u Teala'ya aittir. Bu imkanları insanlara veren Allah, o servetinin bir kısmını da başka insanlarla paylaşmasını ve onların sıkıntılarının da giderilmesi için harcanmasını emretmiştir. Zekat, humus, sadaka veya diğer yardım şekilleriyle... Hatta Allah-u Teala emretmeseydi dahi insanın insanlık vazifesinin bir gereği olarak, zayıf ve düşkün insanlara elinden geldiği kadar yardımcı olmalıydı. İmkani olduğu halde bunu yapmayan insanın, demek ki insanlıktan haberi yoktur. Böyle birisi de cehennemi hak etmiştir. .

İşte bu yüzden Allah-u Teala zekatı, humusu Müslümanlara farz kılmış ve sadaka vermek, fakirlere yardımcı olmak için büyük sevaplar belirlemiştir.

Burada konunun ehemmiyetinin daha iyi anlaşılması için, aşağıdaki hadislerle dikkatinizi çekmek istiyoruz:

İmam Caferi Sadık'tan (a.s) nakledilen bir hadisi şerifte şöyle buyuruyor: "Kim bir kırat (az bir miktar) zekâtı vermekten çekinirse, (seçim onundur) isterse Yahudi olarak ölsün, isterse Nasranî (Müslüman olarak ölemez)." (el-Kafi , c.3, s.505)

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Zekât vermeyen ateştedir." (Tefsir-i Ebi-l Futuh, c.1, s.697)

Hız. Ali (a.s): "Kimin malı çoğalıır da onda olan (Allah ve kul) hakkını ödememezse, o mallar kıyamet gününde onu sokacak yılanlara dönüşür." (Bihar- Envar, c.96, s.29)

3- BATIL VE KÖTÜLÜK EHLİ OLAN KİMSELERLE HAŞİR-NEŞİR OLMAK

Evet insanı cehennemlik eden sebeplerden birisi de laûbalî, dinsiz imansız, Allah korkusu olmayan batıl ehli kimselerle arkadaşlık yapmak, onlarla birlikte olmak ve böylece hal ve hareketlerine iştirak etmektir.

Bakınız Kur'an-ı Kerim sapık ve imansız arkadaşlar tarafından yoldan çıkarılan kimselerin (kıyamet günü) pişmanlıklarını nasıl tasvir ediyor:

"O gün (nefsine ve başkalarına) zulmeden kimseler ellerini ısırarak şöyle der: Ah, keşke Peygamber'le birlikte bir yol edinmiş olsaydım! Vaah, yazıklar olsun bana, keşke filanı dost edinmeseydim! Çünkü o, gerçekten bana geldikten sonra, beni zikirden (Allah'ı hatırlamaktan) saptırılmış oldu..." (Furkan,28-29)

Resul-i Ekrem (s.a.a) de arkadaş seçiminin önemini şu şekilde beyan etmektedir: "Kişi dostunun dini üzeredir; şu halde her biriniz kiminle dost olduğuna baksın." (Bihar-ül Envar, c.74, s.792)

İşte görüldüğü gibi dost ve arkadaşın insanın hayatında ne kadar önemli bir yere sahip olduğu bu ayet ve hadislerden iyice anlaşılmaktadır. Tek kelimede bir arkadaş insanı mümkündür ki cennetlik yapsın ve mümkündür ki insanı cehenneme giriftar etsin.

Hız. Emir-ül Mu'minin (a.s) şöyle buyurmuştur:

"Kötülerle oturmak, (insanın) iyi insanlar hakkında kötü zan beslemesine neden olur. İyilerle birlikte oturmaksa, kötüler iylere katar. İyilerin facirlerle (kötülük ehli olanlarla) oturması, onları facirlere katar. Kimin durumunu kestiremiyorsanız; dinini bilmiyorsanız, onun çevresine bakın.

Eğer arkadaşları Allah'ın dinine bağlıysalar, o da Allah'ın dini üzeredir. Şayet arkadaşları Allah'tan başkasının dini üzere iseler, onun Allah'ın dininden nasipsiz olduğunu bilin. Çünkü

Resulullah (s.a.a) şöyle derdi: "Allah ve âhiret gününe inanan bir kimse kafiri kardeş, faciri arkadaş edinmesin. Kim kâfiri kardeş ya da faciri arkadaş edinse, facirdir, kafirdir." (Bihar-ül Envar)

Yine şöyle buyurmaktadır:

"Kötü arkadaşla oturmaktan kaçın; zira o, kendisiyle birlikte olanı helak eder ve kendisiyle arkadaşlık yapanı alçaltır, bedbaht eder." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.299)

Allah Resulü (s.a.a) buyuruyor ki:

"Salih arkadaş yalnızlıktan daha iyidir; yalnızlık da kötü arkadaştan daha iyidir." (Bihar-ül Envar, c.15, s.51)

İmam Sadık (a.s) ise şöyle buyuruyor:

"Kalbinden bir öğüt vericisi, nefsinden bir alıkoyucusu ve kendisine doğru yolu gösterecek (salih) bir dostu olmayan kimse, düşmanın boyunduruğu altına girer." (Bihar-ül Envar, c.15, s.51)

KÖTÜ ARKADAŞIN ÖZELLİKLERİ

Resul-i Ekrem (s.a.a) kötü arkadaşı ölüye benzeterek şöyle buyurmuştur:

"Ölülerle oturup kalkmak kalbi öldürür." Ölülerle oturup kalkmak da nedir ya Resulullah?" diye sorulunca şöyle buyurdu: "İmandan sapmış ve Allah'ın hükümlerine boyun eğmeyen kimselerle oturup kalkmak, ölülerle oturup kalkmak gibidir." (Bihar-ül Envar, c.15, s.52)

Hz. Ali (a.s):

"Kötü arkadaş, Allah'a karşı isyanı senin gözünde süslü (ve güzel) gösteren kimsedir." (Bihar-ül Envar, c.15, s.52)

Allah Resulü (s.a.a): "İnsanların en akıllısı cahillerden kaçan kimsedir." (Bihar-ül Envar, c.15, s.52)

İmam Muhammed Bâkır (a.s):

"Şu dört kişiyle dost ve arkadaş olma: Ahmak, cimri, korkak ve yalancı. Çünkü ahmak, sana yarar vermek isterken zarar verir; cimri de senden alır, ama sana vermez; korkak ise (tehlike anlarında) senden ve ebeveyninden kaçır; yalancı da bazen doğru konuşsa da sözüne inanılmaz." (Bihar-ül Envar, c.15, s.52)

İmam Zeyn-ül Abidin (a.s) ise kötü arkadaşları şöyle tanıtıyor:

"Fasık kimseyle arkadaş olma; çünkü bir karın yemeğe veya ondan daha aza seni satar. Ahmakla dost olma; zira o sana fayda vermek isterken zarar verir. Cimri insanla dost olmaktan kaçın çünkü o kendisine en çok muhtaç olduğun zaman seni yalnız bırakır. Yalancıyla arkadaşlık yapma; çünkü yalancı serap gibidir; uzağı yakın ve yakını ise sana uzak gösterir." (Tuhef ul Ukul, s.279)

Hz. Ali (a.s): "Fasıklar, facirler ve açıkça Allah'a karşı günah işleyenle arkadaşlık yapma." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.304)

Hiz. Ali (a.s): "Akıllı düşman, cahil dosttan daha iyidir." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.304)

İmam Rıza (a.s): "Cahille arkadaş olan (sürekli) zahmete düşer." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.304)

İmam Sadık (a.s): "İnsanlar arasında üç kişiyle arkadaşlık yapma: Hain, Zalim ve söz taşıyan.

Zira insan için (başkasına) hıyanet eden kimse, sana da hıyanet eder; senin için başkasına zulüm eden kimse (bilahare) sana da zulüm eder ve sana zulüm getiren kimse sonrada senden başkasına söz götürür." (Bihar-ül Envar, c.78, s.230)

Hiz. Ali (a.s): "insanların kusurlarını araştırıp duran kimselerle oturup kalkma; zira onlarla arkadaşlık yapan onlardan selamet kalmaz." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.304)

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kendisi için istediğini senin içinde isteme-yen kimsenin dostluğundan sana bir hayır gelmez." (Bihar-ül Envar, c.74, s.198)

İmam Sadık (a.s): "Aşağılık insanlarla haşır neşir olma; zira onlarla birlikte olmak insanı hayra götürmez." (Bihar-ül Envar, c.78, s.249)

İmam Zeyn-ül Abidin (a.s) oğluna şöyle vasiyet ediyor: "Yavrum akrabalarıyla ilişkisini kesen kimselerle arkadaşlık yapma; zira ben böyle birinin Allah'ın kitabında üç yerde lanetlendiğini gördüm..." (Nur-us Sekaleyn, c.4, s.45)

İmam Sadık (a.s): "Şunu bilin ki dünyada Allah'ın (Azze ve Celle) rızasından yoksun bir şekilde gerçekleşen her dostluk, kıyamet günü düşmanlığa dönüşür." (Nur-us Sekaleyn, c.4, s.612)

Hiz. Ali (a.s): "Onu bunu ayıplayan gıybet eden kimseyle arkadaş olma; yoksa sen de zan altına girersin." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.304)

İmam Ali (a.s): "Kötülerle arkadaşlık yapmak, insana kötülük kazandırır; rüzgarın pis kokulu bir yerden geçtiğinde kendisiyle kötü kokuyu başka yerlere taşıdığı gibi." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.302)

Kısacası insan, imandan yoksun, fâsık, Allah'ın hükümlerine boyun eğmeyen, insanı günahlara teşvik eden, zalim, söz taşıyan, hep başkalarının kusurlarıyla uğraşıp duran, kendisi için istediğini başkası için istemeyen, aşağılık olan, akrabalarıyla ilişkisini kesen, onu bunu ayıplayıp gıybet eden kimselerle arkadaşlık yapılması nehy edilmiştir.

Bütün bunlara karşılık iyi ve dost olmaya layık kimselerin de özellikleri hadislerde beyan edilmiştir. İşte bunlardan bazı örnekler:

İYİ ARKADAŞIN ÖZELLİKLERİ

Hiz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor: "Bütün dostlar (bilahare bu dostluklardan ötürü) pişman olurlar; muttakiler hariç." (Nur-üs Sekaleyn, c.4, s.612)

Yani takva ve Allah rızası üzere kurulan dostluklarda hiçbir zaman pişmanlık olmaz.

Hiz. Ali (a.s): "Hikmet sahibi insanlarla arkadaşlık yap; ilimli insanlarla otur kalk ve dünyadan yüz çevir ki Cennet-ül me'vada yer alsın." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.301)

Yani bunlar insanın cennette girmesine vesile olur.

Hiz. Ali (a.s): "Akıllı dostla arkadaşlık yapmak, ruhun hayatıdır." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.301)

Hiz. Ali (a.s): "Çok arkadaş edinmek isteyen adamların, neden akıllı ve takvalı âlimlerle arkadaşlık yapmamalarına şaşarım; onlar ki faziletleri insana fayda verir, ilimleri insanı tehzip edip temizler ve arkadaşlıkları insana ziynet olur." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.302)

Resul-i Ekrem (s.a.a): "İnsanların en mutlusu saygı değer ve haysiyetli insanlarla oturup kalkanlarıdır." (Bihar-ül Envar, c.74, s.185)

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Cennet bahçesinden bir bahçe gördüğünüz zaman ondan yararlanın." Nedir bu cennet bahçesi ya Resulallah, diye sorulunca: "Mu'minlerin toplantılarıdır." diye cevap verdi. (Bihar-ül Envar, c.15, s.51)

Resul-i Ekrem'in (s.a.a) nakline göre havariler Hiz. İsa'ya (a.s): "Kiminle oturup kalkalım?" diye sorunca: Hiz. İsa (a.s) şöyle cevap verdi: "O kimseyle oturun ki onu görmeyiz size Allah'ı hatırlatsın, konuşması sizin ilminizi artırsın, ameli sizi ahirete meyillendirsin." (Tuhef-ul Ukul, s.81)

Hiz. Ali (a.s): "Allah'a itaat etmek için insana yardımcı olan kimse arkadaşların en üstünüdür." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.313)

İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: "Arkadaşlığın (bir takım sınır ve ölçüleri vardır ki), onlara sahip olmayan gerçek dost ve arkadaş sayılmaz:

- 1- Sana karşı gizlisi ve aşikârı aynı olmalı;
- 2- Senin güzelliğini kendi güzelliği ve senin kusurunu kendi kusuru bilmeli;
- 3- Bir makam veya servet, onu sana karşı değiştirmemeli;
- 4- Gücü yettiği şeyi senden esirgememeli;
- 5- Musibet ve sıkıntı zamanlarında seni terk etmemeli, yalnız bırakmamalı." (Bihar-ül Envar, c.78, s.249)

Hiz. Ali (a.s): "Arkadaş arkadaşına üç şey de sahip çıkmadığı zaman gerçek arkadaş sayılmaz; musibet zamanında, gıybeti edildiği zaman ve vefat ettiği vakit." (Mizan-ül Hikme, c.74, s.163)

Hiz. Ali (a.s): "Gerçek arkadaş, arkadaşını zulüm ve haksızlıktan alı koyan, iyilik ve ihsan etmesine yardımcı olan kimsedir." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.311)

İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyor: "Dostlarınızı iki huyla deneyin; bu iki huy onlarda olursa, onlarla dostluğunuzu sürdürün; olmazsa onlardan uzaklaşın; namazlarını vaktinde kılmaya

dikkat etmeleri; dar ve geniş günlerinde kardeşlerine iyilikte bulunmaları." (Vesail-üş Şia, c.2, s.20)

Yine şöyle buyurmuştur: "Kardeşlerimin bana en sevimlisi, kusurlarımı bana hatırlatan kimsedir." (Vesail-üş Şia, c.2, s.205)

İmam Sadık (a.s) yine şöyle buyurmaktadır: "Üç defa sana kızıp da hakkında kötü bir şey söylemeyen kimseyi kendine arkadaş seç." (Bihar-ül Envar, c.74, s.173)

Yine şöyle buyurmuştur: "Bir arkadaşı üç şeyde imtihan etmediğin müddetçe ona arkadaş deme: Gazaplandığı sırada gazabının onu haktan batıla çıkarıp çıkarmadığına bak; dinar ve dirhem (dünya malı) düşkünlüğü ile imtihan et ve onunla yolculuk yap." (Bihar-ül Envar, c.74, s.180)

Hz. Ali (a.s): "Arkadaş, zorluk zamanında imtihan edilir." (Mizan-ül Hikme, c.5, s.312)

Hz. Ali (a.s): "İnsan güç kaybettiği zaman gerçek dost düşmandan belli olur. " (Mizan-ül Hikme, c.5, s.312)

Evet buraya kadar insanı cehennemlik eden sebepleri cehennem ehlinin dilinden öğrendik ve bunların üçüncüsü olan arkadaşlık meselesi ve kötü arkadaşın rolünü ve diğer detaylarını önemli olduğu için biraz geniş olarak ele aldık. İnşallah hepimize faydalı olur.

KİYAMET GÜNÜNÜ YALANLAMAK

Evet, sebeplerden birisi de ceza günü yani kıyamet gününü yalanlamak olarak beyan etmişlerdi cehennem ehli. Bu sebep de oldukça önemlidir ve geniş bir bahis olduğu için o konuya girmiyoruz ve isteyen kardeşlerimize Caferilik sitesinin inançlar bölümündeki ilgi bahsi okumalarını tavsiye ediyoruz. Allah-u Teala bizleri her türlü şeytani vesveselerden ve insanı cehennemlik yapan günahlardan, sebeplerden korusun. Bizleri kendi rızasına ve cennet inimetlerine kavuşan kullarından eylesin inşallah. Âmin